

Mångfaldsstrateg
Maria HögvistIda Emanuelsson
Praktikant Mångfald

Jämställdhetsutmaningar i Hedemora

Sammanfattning

Under hösten 2018 har en jämställdhets- och jämlikhetscertifiering tagits fram av kommunens mångfaldsstrateg tillsammans med stiftelsen Make Equal. Certifieringen kallas "Välgrundad verksamhet" och har som syfte att vara ett processtödjande i arbetet med att jämställdhets- och jämlikhetsintegrera kommunens verksamheter. Arbetet med "Välgrundad verksamhet" finansieras av EU:s asyl, migrations och integrationsfond (AMIF) inom projektet "En väg in"- en inkluderande mötesplats för arbete och företagande.

Som en del i "Välgrundad verksamhet" har det producerats en kort film¹ som handlar om vilka utmaningar som fortfarande finns inom jämställdhet och jämlikhetsområdet. Det finns en generell uppfattning om att Sverige redan är ett jämställt land och att Hedemora kommun som länge har arbetat med frågorna är en jämställd kommun. Även om Hedemora har kommit en bra bit på vägen finns det fortfarande stora utmaningar kvar.

För att möta denna uppfattning har detta underlag tagits fram med jämställdhetsutmaningar som är aktuella för Hedemora och som även (om möjligt) är kopplade till statistik för resten av Dalarna och Sverige. Jämställdhetsutmaningarna utgår ifrån de sex nationella jämställdhetspolitiska delmålen 1) Jämn fördelning av makt och inflytande 2) Ekonomisk jämställdhet 3) Jämställd utbildning 4) Jämn fördelning av det

---

¹ "Välgrundad verksamhet - The Movie, att se och identifiera utmaningar med ojämställdhet". www.hedemora.se

obetalda hem- och omsorgsarbetet 5) Jämställd hälsa 6) Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Följande jämställdhetsutmaningar behandlas:

1) Jämn fördelning av makt och inflytande

- Nästintill jämn könsfördelning i politiken men fortfarande ojämlik fördelning av inrikes- och utrikesfödda i Hedemora
- Ojämfäställt i Hedemoras näringsliv
- Ojämfäst könsfördelning bland ordföranden och ledamöter i Hedemoras föreningsliv

2) Ekonomisk jämställdhet

- Fortsatt hög andel deltidsarbetande kvinnor i Sveriges kommuner men Hedemora visar vägen med heltidsarbete som norm
- Hög sysselsättningsgrad nationellt men allra lägst sysselsättningsgrad bland utrikes födda kvinnor
- Dubbelt så hög ungdomsarbetslöshet i Hedemora än i resten av Dalarna och Sverige
- Fortsatt stora löneskillnader men minst i Sveriges kommuner – Hedemora är på rätt väg

3) Jämställd utbildning

- Pojkars skolresultat fortsatt sämre än flickors och speciellt i Hedemora
- Dubbelt så många unga kvinnor än unga män lider av psykisk ohälsa
- Låg andel pojkar som söker till kvinnodominerande yrkesprogram nationellt, ännu lägre andel i Hedemora

4) Jämfäst fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet

- Kvinnor fortsätter att dominera föräldrapenninguttaget i Sverige, Dalarna och Hedemora
- Det är fortfarande kvinnor som i större utsträckning vårdar sjuka barn både i Hedemora och nationellt

5) Jämställd hälsa

- Kommunal sjukfrånvaro högre i Hedemora än i resten av Dalarna och Sverige och dubbelt så hög sjukfrånvaro bland kommunalt anställda kvinnor i relation till män
- Lägre självskattad hälsa bland kvinnor än män i Hedemora
- Kvinnor drabbas av fallskador i större utsträckning än män
- Dubbelt så många män än kvinnor begår självmord
- Män i Hedemora har lägre tillit till andra än i resten av Dalarna och Sverige

6) Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

- Ökning av sexualbrott mot kvinnor och ökning av våld mot kvinnor som kommer från en närstående person

Ärendebeskrivning

Jämställdhetsutmaningar i Hedemora

Hedemora kommun har i över ett decennium arbetat aktivt med frågor om jämställdhet, jämlikhet och integration. Målet med arbetet är ett jämställt, jämlikt och inkluderande Hedemora. Med ett jämlikt Hedemora menas att alla, oavsett diskrimineringsgrunderna ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Jämställdhetsarbetet har fokus på ett område inom jämlikhetsarbetet, det vill säga kön. Jämfört med många andra kommuner är Hedemora en kommun som nationellt är i framkant med sitt jämställdhet- och jämlikhetsarbete. År 2019 ska Hedemora vara mentorkommun inom ramen för SKL:s satsning Modellkommuner. Att uppnå jämställdhet och jämlikhet är dock något som tar tid och trots ett kontinuerligt arbete med dessa frågor kvarstår utmaningar.

Nedan redovisas aktuella jämställdhetsutmaningar som fortfarande finns i Hedemora och även (när det är möjligt) i relation till hur det ser ut i resten av Dalarna och Sverige. Jämställdhetsutmaningarna är kopplade till det övergripande nationella jämställdhetsmålet att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv och de sex nationella jämställdhetspolitiska delmålen 1) Jämn fördelning av makt och inflytande 2) Ekonomisk jämställdhet 3) Jämställd utbildning 4) Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet 5) Jämställd hälsa 6) Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. De sex jämställdhetspolitiska delmålen fokuserar på ojämställdheten mellan kvinnor och män. I Hedemora arbetar vi med både jämställdhet och jämlikhet, alltså alltid kön, aldrig bara kön. Därför lyfter vi nedan även fram utmaningar kopplade till faktorer som inrikes- och utrikesfödda när det är möjligt utifrån rapporter och andra källor.

Slutligen utgår de jämställdhetspolitiska delmålen utifrån de juridiska könen kvinna och man. I Hedemora synliggör vi icke-binära² personer i vårt jämställdhet- och jämlikhetsarbete och arbetar med riktade satsningar för att motverka det förtryck och diskriminering dessa människor utsätts för. För att på ett systematiskt sätt kunna arbeta för att undanröja ojämställdheten mellan kvinnor och män i kommunens verksamheter och samhället i stort har dock Hedemora valt att övergripande avgränsa sig till att följa upp resultat utifrån de två juridiska könen kvinna/man. Jämställdhetsutmaningarna för Hedemora nedan utgår därmed från de två juridiska könen som är aktuella just nu men Hedemoras utgångspunkt är att det finns fler kön än endast två.

1) Jämn fördelning av makt och inflytande

---

² Med icke-binära avses en person som identifierar sig som mellan, bortom eller med båda könskategorierna kvinna/man (RFSL).

En jämn fördelning av makt och inflytande handlar om att kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet. En jämn fördelning av makt är relevant inom alla samhällsområden men blir speciellt konkret när det kommer till representation av kvinnor och män inom politiken men även inom näringsliv och föreningsliv. Det ska tilläggas att kvinnor och män som är jämnt representerade på ledande positioner inte är en garanti för att den egentliga makten fördelas jämnt, men för att maktfördelningen ska gå i jämställd riktning är en jämn representation en förutsättning. En jämn fördelning av makt och inflytande handlar även om att fördelningen av utrikes och inrikes födda ska vara representativ för befolkningen i stort.

Nästintill jämn könsfördelning i politiken men fortfarande ojämlik fördelning av inrikes- och utrikesfödda i Hedemora

Könsfördelningen i kommunfullmäktige i hela Sverige ligger i de flesta fall inom intervallet 40/60 och redan år 1994 var representationen av kvinnor uppe i 40 %. Som förebild är landstingsfullmäktige som i Sverige ligger på närmare 50/50 och vi kan se att Hedemora kommunfullmäktige är en god bit på väg. I Hedemora kommunfullmäktige år 2018 är fördelningen 53 % män och 46 % kvinnor. Samtidigt som Hedemora närmar sig 50/50 när det kommer till representation av kvinnor och män inom politiken är det fortfarande en övervägande del av förtroendevalda i kommuner som är födda i Sverige och har två inrikes födda föräldrar. År 2014 var det endast 7,7 % av förtroendevalda i Sveriges kommunfullmäktige som var utrikesfödda. Hedemora är inget undantag. År 2014 var det 0 % utrikes födda kvinnor och 8 % utrikes födda män i kommunfullmäktige. Det finns alltså fortfarande kvar en viss ojämställdhet för kvinnor i kommunalpolitiken men ju större ojämlikhet när det kommer till utrikes födda. En jämn fördelning av både kvinnor och män och inrikes- och utrikesfödda i kommunfullmäktige är därför en utmaning för både Hedemora och Sverige.

*Källa: SOU 2015:86, Kolada.se,
www.jamstalldhetskartan.se, www.val.se*

Ojämställt i Hedemoras näringsliv

Inom näringslivet är det stora skillnader mellan kvinnor och män på de ledande positionerna. Ett tydligt mönster finns i näringslivet, som även finns inom politiken, är att ju högre befattningar det handlar om desto färre kvinnor på posterna. Att kvinnor är underrepresenterade blir ännu tydligare på de högsta chefspositionerna, i ledningsgrupper och i bolagsstyrelser. År 2016 i Hedemora var det 87 % män som var VD inom styrelse och ledning i aktiebolag jämfört med 13 % kvinnor. Av alla ordföranden var det samma år 86 % män och 14 % kvinnor. Av ordinarie ledamöter var 81 % män och 19 % kvinnor år 2016.

Källa: SOU 2015:86, www.jamstalldhetskartan.se

Ojämna könsfördelning bland ordföranden och ledamöter i Hedemoras föreningsliv

Representationen inom föreningslivet i Hedemora har inte heller en jämn fördelning av kvinnor och män men här ser det något bättre ut än i

näringslivet. Av alla ordföranden inom föreningslivet var år 2015 63 % män och 38 % kvinnor. Av ledamöter var det 57 % män och 43 % kvinnor samma år.

Källa: www.jamstalldhetskartan.se

2) Ekonomisk jämställdhet

En viktig förutsättning för att uppnå ekonomisk jämställdhet är att skapa jämställda villkor på arbetsmarknaden. Det handlar bland annat om jämställda villkor att komma ut, stanna kvar och utvecklas i arbetslivet, samt att kunna förena arbete och familj.

Fortsatt hög andel deltidsarbetande kvinnor i Sveriges kommuner men Hedemora visar vägen med heltidsarbete som norm

Tillgång till arbete är en central utgångspunkt för kvinnor och mäns möjligheter att utvecklas och försörja sig. I Sverige har andelen kvinnor som arbetar deltid minskat från 33 % till 30 % år 2014 men det är fortfarande en hög andel kvinnor som arbetar deltid jämfört med män där det är 10 % som arbetar deltid. När det kommer till andelen heltidsarbetande finns det tydliga skillnader mellan kvinnor och män. I statistik över heltidsarbetande i kommuner i Sverige år 2017 är det 63 % kvinnor och 81 % män som arbetar heltid. I Dalarna var 61 % kvinnor och 79 % män heltidsarbetande samma år. I Hedemora arbetade 70 % av kvinnorna och 84 % av männen heltid år 2017. Att kvinnor inte arbetar heltid i större utsträckning påverkar både kvinnors inkomst och pension negativt. Här visar Hedemora kommun vägen genom att ha infört heltidsanställning som norm och arbetat aktivt för att genomföra detta.

Källa: *SOU 2015:86, Kolada.se*

Hög sysselsättningsgrad nationellt men allra lägst sysselsättningsgrad bland utrikes födda kvinnor

Internationellt sett har Sverige en hög sysselsättningsgrad både bland kvinnor och män, 78 % bland kvinnorna och 82 % bland män, men när det kommer till utrikes födda har utrikes födda en betydligt lägre sysselsättningsgrad och en högre arbetslöshet än inrikes födda. Utrikes födda kvinnors sysselsättning har visserligen ökat något mer än övriga kategorier sedan 2010 men det är fortfarande utrikes födda kvinnor som har sysselsättning i minst utsträckning och inrikes födda män som har sysselsättning i störst utsträckning. Kvinnor som är födda utanför Europa har lägst sysselsättningsgrad. Ett särskilt viktigt område att prioritera för Hedemora är därför att höja sysselsättningsgraden för utrikes födda kvinnor och i synnerhet kvinnor som är födda utanför Europa. Ett viktigt område är jämn representation mellan könen i Hedemora kommuns insatser för en inkluderande arbetsmarknad.

Källa: *SOU 2015:86*

Dubbelt så hög ungdomsarbetslöshet i Hedemora än i resten av Dalarna och Sverige

När det kommer till arbetslöshet bland unga är nästintill dubbelt så många mellan 16-24 år arbetslösa i Hedemora i jämförelse med resten av Dalarna och Sverige. År 2017 var 9,9 % av Hedemorabor mellan 16-24 år öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd i jämförelse med 5,5 % i Dalarna och 5,3 % i Sverige. Här är det män som bor i Hedemora som står för en stor del ungdomsarbetslösheten med hela 12,5 % i jämförelse med 6,6 % kvinnor under samma år som var boendes i Hedemora och som var arbetslösa i åldern 16-24 år.

Källa: Kolada.se

Fortsatt stora löneskillnader men minst i Sveriges kommuner – Hedemora är på rätt väg

Löneskillnaderna mellan kvinnor och män har de senaste åren minskat, även om minskningen är liten och går långsamt. Kvinnor har fortfarande i genomsnitt lägre lön än män oavsett om medellönen för alla arbetande kvinnor och män jämförs eller skillnaderna mellan och inom olika sektorer och yrken jämförs. Kvinnor tjänar fortfarande mindre än män även om de arbetar inom samma yrke. År 2013 var den ovägda skillnaden mellan kvinnor och män inkomster 13,4 %. Efter att faktorer som ålder, utbildning, arbetstid, yrke och sektor tagits i beaktning (standardvägning) fanns fortfarande en löneskillnad mellan kvinnor och män på 5,8 %. Det innebär att kvinnors genomsnittliga inkomst endast var 94,2 % av mäns efter standardvägning. När det kommer till inrikes och utrikes födda kvinnor och män finns det även här löneskillnader. Utrikes födda kvinnor tjänar i genomsnitt 94 % av vad inrikes födda kvinnor gör, medan utrikes födda män tjänar i genomsnitt 90 % av vad inrikes födda män gör. När ålder, utbildning, arbetstid, yrke och sektor tagits i beaktning återstår en löneskillnad på 2 % mellan utrikes födda och inrikes födda. Det är inom landstingen som den ovägda löneskillnaden är som störst, 24 %. Kommuner är den sektor som har minst ovägda löneskillnader med en skillnad på sex procentenheter. I Hedemora har politiken beslutat att utföra lönekartläggningar varje år under en lång period (även när det var krav på var tredje år) för att motverka stora löneskillnader mellan kommunanställda kvinnor och män. Detta ser vi positiva resultat från i statistik då Hedemora kommun har en utav de minsta löneskillnaderna mellan kvinnor och män som hållit i sig över tid i Dalarna.

Källa: SOU 2015:86, Kolada.se

3) Jämställd utbildning

För att kvinnor och män ska kunna nå en ökad ekonomisk självständighet är lika möjligheter och villkor i fråga om utbildning centralt. Utbildning är också viktigt när det kommer till människors möjligheter till försörjning och inflytande i samhället.

Pojkars skolresultat fortsatt sämre än flickors och speciellt i Hedemora

En utmaning inom skolan i Sverige är att pojkar presterar sämre än flickor i både grund- och gymnasieskolan. Pojkar presterar sämre än flickor framför allt i ämnet svenska vilket har stora konsekvenser för pojkar att kunna tillgodogöra sig all typ av utbildning längre fram i livet. Statistik för Sverige år 2017 visar att flickors meritvärde i årskurs 9 i kommunala skolor är 227 medan pojkars meritvärde är 195. I statistik för samma år för hela Dalarna ser vi liknande negativa tendenser där flickor har meritvärde 219 och pojkar har meritvärde 188. I Hedemora ser vi en ännu mer negativ trend för både flickor och pojkars skolresultat men framför allt pojkars då meritvärdet för flickor är 211 och pojkars meritvärde är 170. Pojkars skolresultat är därför en jämställdhetsutmaning för hela Sverige och speciellt för Hedemora.

Källa: SOU 2015:86, Kolada.se

Dubbelt så många unga kvinnor än unga män lider av psykisk ohälsa

Statistik för Sverige, Dalarna och Hedemora visar att flickor presterar bättre i skolan och har i genomsnitt bättre betyg än pojkar i alla ämnen utom idrott. Samtidigt mår flickor generellt sämre än pojkar i tonåren och är mer stressade i skolan. I åldersgruppen 16-24 år är det dubbelt så många kvinnor än män som uppger att de lider av ångslan, oro eller ångest.

Källa: SOU 2015:86

Låg andel pojkar som söker till kvinnodominerande yrkesprogram nationellt, ännu lägre andel i Hedemora

Ytterligare en utmaning inom skolan är att valen till de yrkesförberedande programmen i stor utsträckning är könssegregerade. De kvinnor som läser yrkesförberedande program gör det i hög grad med inriktning mot hantverk, vård och omsorg, barn och fritid, hotell och turism samt naturbruk. Män är i majoritet inom VVS och fastighet, el och energi, bygg- och anläggning, fordon och transport samt industriteknik. Könssegregeringen är tydligare på de yrkesförberedande programmen än på de studieförberedande programmen. De satsningar som har genomförts för att försöka bryta detta könsmonster är ofta inriktade på att rekrytera kvinnor till mansdominerade yrken och sällan det omvända. Hedemora har därför en utmaning i att få fler pojkar att söka till kvinnodominerade yrkesprogram. År 2017 var det 16 % av den totala andelen pojkar i Sverige som sökt till ett kvinnodominerande yrkesprogram, i Dalarna var det 14 %. I Hedemora var det endast 9 % av totala andelen pojkar som sökte till ett kvinnodominerande yrkesprogram samma år.

Källa: SOU 2015:86, Kolada.se

4) Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet

Möjligheten att förena betalt arbete med att ha en familj och att vårda relationer med närstående är en central komponent i att förändra fördelningen av makt och resurser mellan könen och skapa jämlika förutsättningar för kvinnor och män att kunna påverka sina liv och livsvillkor. En jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet

handlar om att kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjlighet att ge och få omsorg på lika villkor. En jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet har positiva effekter för kvinnor när det kommer till hälsa men även karriär, inkomst och pension då det främst är kvinnor som utför större delen av hem- och omsorgsarbetet. Det är också kvinnor som i större utsträckning arbetar deltid på grund av ett större omsorgsansvar. En mer jämn fördelning skulle även ge positiva effekter för män då de ges möjlighet till att få en bättre relation till sina barn.

Hedemora kommun har inte makt över det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Kommunen har dock som utgångspunkt att aktiva åtgärder i kommunens verksamhet indirekt kan få positiv inverkan mot en mer jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Exempel på åtgärder är heltidsanställning som norm och kontinuerlig kompetensutveckling i jämställdhet- och jämlikhetsfrågor samt attitydförändringar.

Kvinnor fortsätter att dominera föräldrapenninguttaget i Sverige, Dalarna och Hedemora

Det ojämsställda omsorgsarbetet visar sig bland annat i hur kvinnor och män väljer att ta ut sin föräldraledighet. Män tar ut föräldrapenning i mindre utsträckning än kvinnor och är föräldralediga med barn i snitt 3,5 månader samtidigt som kvinnor är föräldralediga med barn i snitt 13 månader. Uttaget av den totala föräldrapenningen i Sverige år 2017 var fördelat på 72,1 % uttag av kvinnor och 27,9 % uttag av män. Samma år i Hedemora tog män ut 25,8 % av föräldrapenningdagarna medan kvinnor i Hedemora tog ut 74,2 %.

Källa: SOU 2015:86, Kolada.se

Det är fortfarande kvinnor som i större utsträckning vårdar sjuka barn både i Hedemora och nationellt

Det är även kvinnor som tar ut den större delen av ledighet för tillfällig vård av barn (VAB). År 2017 var det i Sverige 61,6 % kvinnor och 38,4 % män som tog ut VAB. Vi ser liknande statistik i Hedemora då det samma år var 60,6 % kvinnor och 39,4 % män som tog ut VAB.

Källa: SOU 2015:86, Kolada.se

5) Jämställd hälsa

En ojämsställd tillgång till vård och omsorg, eller olikheter i hälsotillståndet beroende på kön, påverkar människors makt och möjlighet att forma samhället och sina egna liv.

Kommunal sjukfrånvaro högre i Hedemora än i resten av Dalarna och Sverige och dubbelt så hög sjukfrånvaro bland kommunalt anställda kvinnor i relation till män

Trots att den generella sjukfrånvaron har minskat något de senaste åren så är det fortfarande kvinnor som är sjukskrivna i större utsträckning än män. Kvinnor utgör två tredjedelar av de sjukskrivna. År 2014 utgjorde kvinnor 66 % av sjukfallen som är längre än 29 dagar, samtidigt som män utgjorde 34

%. Kvinnor och män är även frånvarande på grund av sjukdom av olika anledningar. Män drabbas i större utsträckning av arbetsplatsolyckor som leder till sjukfrånvaro och dödsfall. Kvinnor drabbas i större utsträckning än män av arbetsrelaterade sjukdomar som ses som ett resultat av upprepade och handintensiva arbetsuppgifter. Det är i de kvinnodominerande yrkena som kvinnor har störst sjukfrånvaro. Den största skillnaden i sjukfrånvaron mellan kvinnor och män, till kvinnors nackdel, ser vi i arbetaryrken och i lägre tjänstemannayrken. Statistik över sjukfrånvaron för kommunalt anställda mer än 59 dagar som andel av total sjukfrånvaro visar att det ligger på 57,22 % för kvinnor och 40,51 % för män år 2016. Siffror över sjukfrånvaro av den totala tillgängliga arbetstiden bland kommunanställda i Sverige år 2016 visar på 4,4 % hos män och 8 % hos kvinnor. Statistik för hela Dalarna samma år visar på nästintill liknande tendenser där sjukfrånvaron ligger på 4,4 % för män och 8,1 för kvinnor. I Hedemora har sjukfrånvaron för kvinnor och män i kommunen varit högre än i hela Dalarna och Sverige med 5,1 % bland män och 10 % bland kvinnor. Resultat från år 2017 visar en positiv tendens då sjukfrånvaron av den totala tillgängliga arbetstiden bland kommunanställda kvinnor har minskat från 10 % till 8,9 %. Dock har den ökat något för kommunanställda män under samma period, från 5,1 % till 5,7 %. Det är således fortfarande en utmaning för Hedemora att minska sjukfrånvaron för såväl kvinnor som män.

Källa: SOU 2015:86, Kolada.se

Lägre självskattad hälsa bland kvinnor än män i Hedemora

När det kommer till självskattad hälsa uppger kvinnor överlag en sämre hälsosituation än män. Statistik över Sverige år 2016 visar att den självskattade hälsan hos kvinnor var uppskattad till 71 % medan den hos män var uppskattad till 75 %. I Dalarna samma år ser vi en lägre självskattad hälsa där kvinnor uppgav 67 % och män 71 %. Kvinnor i Hedemora år 2016 hade en ännu lägre uppskattad hälsa i jämförelse med både Sverige och Dalarna, endast 63 %. Män i Hedemora uppskattade sin hälsa till 69 %.

Källa: SOU 2015:86, Kolada.se

Kvinnor drabbas av fallskador i större utsträckning än män

Statistik över antal fallskador bland personer 80+ visar konsekvenserna av att kvinnor och män blir bemötta på olika sätt. Stora skillnader mellan kvinnor och män i Sverige och Dalarna överlag och även i Hedemora visar att kvinnor i större utsträckning än män drabbas av fallskador, som kan vara ett resultat av att kvinnor i större mån antas kunna klara sig själva. I Sverige år 2017 ser vi att 48 män/1000 invånare drabbades av fallolyckor medan siffran ligger på 67/1000 invånare när det kommer till kvinnor. I Dalarna samma år var det 49 män/1000 invånare och 67 kvinnor/1000 invånare. Statistik över Hedemora visar att det var 36 män/1000 invånare och hela 59 kvinnor/1000 invånare som drabbades av fallolyckor år 2017.

Källa: Kolada.se

Dubbelt så många män än kvinnor begår självmord

Att det finns en skillnad i bemötande av kvinnor och män ser vi även i hur mäns kontakter med vården ser ut. Män söker överlag vård i lägre utsträckning och i ett senare skede än kvinnor. Det är dubbelt så många män än kvinnor som begår självmord. Den högre självmordsfrekvensen bland män och ett mer utbrett alkoholmissbruk relateras till en underdiagnosticering av mäns psykiska ohälsa. Traditionella uppfattningar om maskulinitet och manlighetsnormer ses som en riskfaktor i hälsosammanhang.

Källa: SOU 2015:86

Män i Hedemora har lägre tillit till andra än i resten av Dalarna och Sverige

Låg tillit till andra människor har i flera studier visat sig ha samband med en ökad risk för ohälsa. En hög tillit är kopplad till förutom god hälsa både demokratisk stabilitet, politiskt deltagande och lägre brottslighet. I statistik över Sverige år 2016 var det lika stor andel män som kvinnor som saknar tillit till andra, 28 %. I Dalarna samma år var det 25 % män och 24 % kvinnor som saknade tillit till andra. I Hedemora år 2016 var det 25 % kvinnor som känner avsaknad av tillit till andra samtidigt som det var fler män i Hedemora än både Dalarna och Sverige som känner avsaknad av tillit till andra, hela 30 %.

Källa: Öppna jämförelser 2014-Folkhälsa, Kolada.se

6) Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet. Det våld som kvinnor utsätts för är den yttersta konsekvensen av mäns överordning och kvinnors underordning och hindrar kvinnor från att ha samma makt som män att forma sina egna liv. Målet omfattar alla former av fysiskt, psykiskt och sexuellt våld och hot om våld som riktas mot kvinnor och flickor.

Ökning av sexualbrott mot kvinnor och ökning av våld mot kvinnor som kommer från en närstående person

Statistik över våld i nära relationer visar på en konstant eller möjligen ökande våldsutsatthet bland kvinnor. Samtidigt har mäns våldsutsatthet minskat eller är fortsatt låg. Den största ökningen gäller kvinnor som uppger att de har utsatts för sexualbrott. Det har även skett en ökning av kvinnor som uppger att de utsätts för hot och våld och under senare år har en högre andel av hoten kommit från en närstående person. 1 av 5 kvinnor utsätts för våld i en nära relation någon gång under sin livstid. Statistik över Sverige år 2017 visar att det i snitt är 19 anmälda brott om grov kvinnofridskränkning per 100 000 invånare. I statistiken över Dalarna samma år var motsvarande siffra 18. I Hedemora år 2017 anmäldes 26 stycken brott om grov kvinnofridskränkning per 100 000 invånare vilket är fjärde flest i Dalarna. I en mätning som har gjorts under åren 2008-2013 är det i snitt 13 kvinnor som dödas varje år i Sverige av en nuvarande eller tidigare manlig partner.

Källa: SOU 2015:86, www.nck.uu.se